

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2017. gada 25. septembrī

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Sanita Osipova, tiesneši Gunārs Kusiņš un Aldis Laviņš,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Ērika Oša (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 142/2017),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs pēc būtības lūdz Satversmes tiesu:

1.1. atzīt Kriminālprocesa likuma 573. panta otro un trešo daļu (turpmāk arī – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. panta pirmajam teikumam;

1.2. apturēt Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2016. gada 14. jūnija sprieduma lietā Nr. 15830201509 izpildi.

2. Kriminālprocesa likuma 573. panta otrā daļa nosaka: „Jautājumu par nolēmuma pārbaudi kasācijas kārtībā izlemj Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta priekšsēdētāja norīkots tiesnesis.” Savukārt Kriminālprocesa likuma

573. panta trešā daļa noteic, ka minēto lēmumu uzraksta rezolūcijas veidā, un tas nav pārsūdzams.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;

5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punkts noteic, ka Satversmes tiesa izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums atzīt likuma normas par neatbilstošām Satversmes normai ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktam persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs ar pirmās instances tiesas spriedumu ir atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un sodīts. Pieteikuma iesniedzējs pārsūdzējis pirmās instances spriedumu apelācijas kārtībā, tomēr apelācijas instances tiesa minēto spriedumu atstājusi negrozītu. Par apelācijas instances tiesas spriedumu Pieteikuma iesniedzējs iesniedzis kasācijas sūdzību. Atbilstoši apstrīdētajās normās noteiktajam Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta priekšsēdētāja norīkots tiesnesis nolēmis atteikties pārbaudīt minētā sprieduma tiesiskumu kasācijas kārtībā.

Tādējādi apstrīdētās normas Pieteikuma iesniedzējam ir piemērotas, un viņš ir norādījis uz savu Satversmē noteikto pamattiesību iespējamo aizskārumu.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Konstitucionālajai sūdzībai jāatbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

6.1. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro daļu persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai vienīgi gadījumā, ja viņa ir izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai arī tādu nav.

Pieteikuma iesniedzējam nav iespēju aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, jo lēmums par atteikšanos pārbaudīt nolēmuma tiesiskumu kasācijas kārtībā nav pārsūdzams.

6.2. Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtās daļas otrais teikums nosaka: „Ja nav iespēju Satversmē noteiktās pamattiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā no pamattiesību aizskāruma brīža.”

Konkrētajā gadījumā termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai ir skaitāms no Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta tiesneša 2017. gada 22. jūnija lēmuma lietā Nr. SKK-462/2017 pieņemšanas. Pieteikums Satversmes tiesā saņemts 2017. gada 28. augustā. Tādējādi minētais sešu mēnešu termiņš ir ievērots.

6.3. Pieteikumā ir sniegts lietas faktisko apstākļu izklāsts un juridiskais pamatojums par apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam. Pieteikumam ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

7. Papildus prasījumam atzīt apstrīdētās normas par neatbilstošām Satversmei, Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu apturēt Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2016. gada 14. jūnija sprieduma lietā Nr. 15830201509 izpildi.

Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta piekto daļu konstitucionālās sūdzības (pieteikuma) iesniegšana neaptur tiesas nolēmuma izpildi, izņemot gadījumus, kad Satversmes tiesa lēmusi citādi.

Satversmes tiesas praksē ir atzīts, ka nolēmuma izpildes apturēšana ir uzskatāma par ārkārtēju Satversmes tiesas procesa līdzekli, kas ir piemērojams vienīgi svarīgu mērķu sasniegšanai, piemēram, lai nodrošinātu personas tiesību aizsardzību tādos gadījumos, kad nolēmuma izpilde attiecīgajā vispārējās jurisdikcijas tiesas lietā pirms Satversmes tiesas nolēmuma spēkā stāšanās varētu padarīt neiespējamu Satversmes tiesas nolēmuma izpildi vai radīt būtisku kaitējumu pieteikuma iesniedzējam. Tādējādi, lemjot par lūgumu apturēt tiesas nolēmuma izpildi, Satversmes tiesa izvērtē: 1) vai pieteikumā ir sniegts pamatojums šādam lūgumam; 2) vai lietā pastāv tādi apstākļi, kuru dēļ nolēmuma izpilde pirms Satversmes tiesas nolēmuma spēkā stāšanās varētu padarīt neiespējamu Satversmes tiesas nolēmuma izpildi, vai nolēmuma izpilde varētu radīt būtisku kaitējumu pieteikuma iesniedzējam (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2014. gada 19. jūnija rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. 2014-09-01 4. un 5. punktu*).

Pieteikuma iesniedzējs nav sniedzis pamatojumu savam lūgumam. Arī no pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem nav gūstams apstiprinājums tam, ka konkrētajā gadījumā pastāv tādi apstākļi, kuru dēļ būtu nepieciešams apturēt tiesas nolēmuma izpildi.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja lūgums ir noraidāms.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 19.² panta piekto daļu un 20. pantu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par Kriminālprocesa likuma 573. panta otrās un trešās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam” pēc Ērika Oša pieteikuma (pieteikums Nr. 142/2017).

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – **līdz 2017. gada 27. novembrim** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

3. Noraidīt Ērika Oša lūgumu apturēt Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2016. gada 14. jūnija sprieduma lietā Nr. 15830201509 izpildi.

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 2. kolēģijas priekšsēdētāja

S. Osipova